

RISØR II - nytt

Medlemsblad for Risør IIs Venner
Nr.1- 2015

Risør II i Middelhavet på begynnelsen av 70-tallet

Innhold nr. 1 - 2015

Lederen har ordet	s 3
Sail Isegran	s 4
Nordisk Seilas	s 5
Seil med Risør II	s 6
Kjølsko	s 7
Et lite knutekurs	s 11
Nye seil	s 21
Bilder fra høsten 2015	s 24

DU FINNER

OPPDATERT INFORMASJON OM OSS PÅ:

facebook: søk på Risør 2

www.risor2.no

epost: post@risor2.no

Få med deg lokalnyhetene for
Risør og Gjerstad,
les

Aust Agder Blad

Risør II-nytt er utgitt av Risør IIs Venner, Postboks 204, 4951 Risør.

Redaksjon: Trond Svenningsen

Annonser: Jørn Torfinn Rød & Nils Thuv

Lederen har ordet

I år går Risør II inn i sitt etthundreogførste år, men hun kommer til å fremstå flottere enn på lenge. I løpet av vårpussen i år skal hun få både nye seil og ny blank kjølsko!

Vi håper mange av medlemmene setter av tid i år til å delta på vårpuss, og hjelpe til slik at hele båten vil matche nye seil. Vi vil legge ut informasjon om aktivitetene våre både på hjemmesiden, Facebooksiden og pr e-post til medlemmene. Dersom noen av dere ennå ikke har oppgitt e-postadressen sin til oss, så hadde det vært fint om dere sendte den til oss. Det gjør kommunikasjonen mye lettere! Seilingsplanen for 2015 begynner å fylle seg, mange av arrangementene som Risør II bruker å delta på vil vi være med på også i år. Første turen blir hvitveistur til Jomfruland 26. april. Det ser ut til å bli tidlig vår i år, men vi håper blomstene fortsatt står.

I år ønsker vi å gjennomføre flere korte og mer spontane turer, og ber medlemmene om å følge oss på Facebooksiden for å få oppdatert informasjon. Vi håper flere av dere benytter sjansen til å være med på fisketurer, seiling i god vind, eller bare noen late ettermiddagstimer i skjæra. Vi håper også att vi får god respons og mange påmeldte på de litt lengre turene vi planlegger - Isegran 22.-25. mai, Nordisk Seilas 3.-9. juli, Kystens Landsstevne i Sandefjord 16.-19. juli eller noen av de andre turene og arrangementene vi planlegger å delta på.

Vi vil fortsette med det gode samarbeidet vi har i Risør med Kystlaget og Kanonjolla. Vi ser også fram til ett godt samarbeid med Trebåtfestivalen, som i år vil bli ny og spennende – samtidig som de gode tradisjonene beholdes. Vi har også fått det nystiftede Risør Kystkultursenter, så kystkulturen som er så viktig for alle her i Risør lever videre i beste velgående!

Berit
Leder for venneforeningen

Som en ekstra bonus i år er det lagt inn som midtsider "Et Lite Knutekurs" ved Karl Wilhelm Nilsen. Vi håper å fortsette med dette i kommende medlemsblad. Sidene kan tas ut og f.eks. legges inn i plastmapper.

Sail Isegran 2015 (<http://sail-isegran.no>)

Sail Isegran er en liten Trebåtfestival og regatta som arrangeres på øya Isegran midt i Fredrikstad. Stevnet er kun for båtene så det er ikke utstillere eller masse publikum. Det gjør festivalen intim og koselig. Stevnet arrangeres av trebåtbyggeriet på Isegran og de har fint bryggeanlegg hvor båtene ligger samlet.

Stevnet foregår i pinsen, slik at tidspunktet varierer fra år til år. Med tidlig pinse er det gjerne for tidlig for de fleste som har litt lang vei. I år er pinsen fredag 22 mai så det passer fint for oss. Stevnet starter lørdag formiddag for de lokale med sjekteseilas. De større båtene som kommer langveisfra, ankommer lørdag

ettermiddag og man har en hyggelig kveld, med grill og langbord på brygga, og naturligvis kan vi se og komme ombord i de andre båtene. Det er mest skøyter, men også en del "meterbåter". På søndag er det en liten regatta på fjorden.

Regattaen foregår på fjorden «Lera» innenfor Strømtangen fyr.

Regattabanen er relativt kort og tar et par timer. Det kan være ganske friskt i mye vind med det litt åpne farvannet mot syd.

Vi kaster loss fredag 22 mai på ettermiddagen, ca. 16:00, avhengig av når folk kan rekke etter jobb. Helst handler vi i Risør så vi slipper å bruke tid på det underveis. Det er hyggelig å komme litt tidlig til Fredrikstad så man ev. kan bese gamlebyen m.m. Vi seiler som regel til Stavern fredag, så er vi rundt Rakkeboene.

I Stavern pleier vi å ankre opp ved Citadelløya som er meget flott, og belyst mot kveldshimmelen. Lørdag morgen letter vi anker tidlig og tar frokosten underveis. Ankomst Isegran forhåpentligvis tidlig på ettermiddag så vi kan bese Isegran og Fredrikstad med Gamlebyen. Søndag er det regatta men vi rekker en god frokost ved kai før vi drar ut. På kvelden er det premieutdeling med en meget hyggelig fest med reker, drikke og musikk. Mandag 2dre pinsedag starter vi tidlig på morgenen for hjemturen og tar frokosten på vei ut gjennom skjærgården.

Det er ca 70 n.mil, samme som til Skagen, så vi kommer til Risør på kvelden.

Nordisk Seilas 2015

Nordisk Seilas er en seilas for alle tradisjonelt bygde og riggede fartøyer over 9 meters lengde. Båtene må være fra de nordiske landene. Så her treffer man nye venner fra Danmark, Sverige, Finland eller Norge. Samtidig får vi prøve nattseilas over havet i Skagerrak og Kattegat. Nordisk Seilas har ikke, som Tall Ships Race, regler om aldersfordeling ombord. Man ser gjerne at deltagerne seiler med elever, men det er ikke et krav. Nordisk er også mye mindre og er mer uformell enn Tall Ships. Nordisk Seilas er kjent for å ha en rolig og avslappet tone på sjøen og i land.

Nordisk Seilas er en god blanding av hyggelig samvær mellom båtinteresserte og en hyggelig "kniving" mellom båtene. Her får vi få prøvd Risør II og mannskapet mot andre båter og mannskap. I land blir det arrangert konkurranser og leker mellom båtmannskapene. Disse lekene er kanskje spesielt beregnet for den yngre del av mannskapet. Risør II har vært med på denne seilasen flere ganger.

Båtene blir delt opp i klasser etter størrelse og typer. Seilasen består av 2 regatta-etapper og en vennskapsseilas. Regatta-etappene strekker seg over et døgn med en nattseilas. Vennskaps-etappen er en dagstur langs kysten.

Regattaen 2015

I år det det litt endring fra tidligere med litt kortere arrangement. Båten samles i Hirtshals fredag 3 juli. Regattaen starter dagen etter og går til Grimstad.

I Grimstad lørdag er det "havnefestival" med boder og liv på kaia. Aktiviteter for seilerne, seiler-parade og premieutdeling med sosialt samvær. I Grimstad er det mulig med mannskapsbytte for de som ikke har tid til hele seilasen.

Onsdag 8de er det regatta til Tromøya med fortøyning hos Børre Berghaven. Grillfest og premieutdeling samme kveld. Torsdag seiler vi hjem til Risør hvor Villvinmarkedet da har startet.

Påmelding: Ta kontakt: post@risor2.no

www.risor2.no

**JAN IVAR
BEISLAND**
 BLOMSTERFORRETNING
 Strandgata - Risør
 Tlf 37 15 01 64/37 15 03 15

SMYKKEVERKSTED

Storgt. 9 . 4950 Risør
Tlf. 37 15 30 00

Seil med R/S "Risør II" - Medlemstilbud

Hvem kan være med?

Alle kan være med å seile "Risør II". Du behøver ikke ha vært medlem før eller vært med på dugnad. Det er ikke nødvendig å ha seilt før. Vi driver opplæring! Er du redd for sjøsyke, så begynn med småturer som trenings-seilasene og korthelgturene til Lyngør og Jomfruland. Alle som skal være med, må være medlemmer av Risør IIs venner. Det betyr at hvis du eller din familie ikke allerede er medlem, må du melde deg inn. Det koster bare 100 kr.

Dags-turer og Korthelg-turer til Lyngør i Påsken og andre ledige helger, er åpen for alle. Disse turene er spesielt beregnet på de som ikke føler seg fullbefarne men som ønsker å smake på de opplevelser og gleder seiling med "Risør II" kan by på.

Sommercruisene i Danmark og på Sørlandet er åpen for alle.

Nordisk Seilas er åpne for alle som vil være med. Ungdom under 25 år fra Risør har førsteprioritet. Deretter kommer Risør's befolkning over 25 år og til slutt utenbys ungdom og voksne.

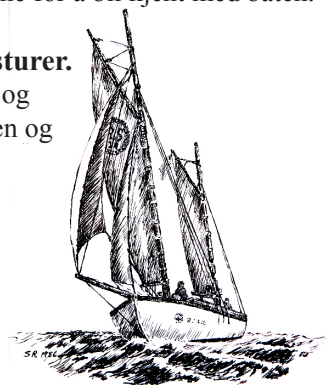
Kvalifikasjoner.

Det er ikke nødvendig å være båtvant eller seilkyndig. Vi ønsker å lære opp dere som skal være med, så vi arrangerer treningsseilaser en kveld i uka, noen dagsturer i helgene og overnattingstur til Lyngør eller Jomfruland. Det er ønskelig at de som skal være med på Nordisk Seilas deltar i noen av disse seilasene for å bli kjent med båten.

Antall ombord på overnattingsturer.

Mannskapet består av 10-15 stykker; skipper, co-skipper og 8 -15 mannskap/elever. Det er 6 køyer med skipperlugaren og 4 benker = 10 stk. På benkene i salongen kan man ligge anføttes = 12 stk.

Det går også fint å ligge på stb dørk i salongen = 13 stk.
I havn kan forpiggjen brukes av en eller to som vil ligge tett = 14-15 stk.

Kjølsko

Det har i lengre tid vært diskutert om det skulle lages en kjølsko, for å beskytte betongkjølen ved eventuell grunnstøting. Selv om vi den senere tid har fått på plass et meget bra navigasjonssystem, med både kartbilder, ekkolodd og radar, hender det fortsatt at man har en bunnberøring, noe som synes godt på betongkjølen ved slippsetting. Det ble derfor, sist høst, besluttet i styret å få produsert en kjølsko, for montering ved slippsetting denne våren. Det ble en del diskusjoner om hvorvidt den skulle produseres i syrefast stål eller vanlig stål, og det ble tilslutt bestemt at den produseres i vanlig stål, og at sveiselinja ved Risør Videregående skulle få jobben, noe de var veldig godt fornøyd med.

Det ble ved forrige slippsetting tatt nødvendige mål av kjølen, og med dette som utgangspunkt, er skolen nå godt i gang med prosjektet, og kjølskoen skal være ferdig til Påske. Slippsetting er planlagt i april.

I neste nummer av Risør II Nytt vil man få vite hvordan det har gått med monteringen av kjølskoen, da det nok ikke vil bli noen helt enkel sak.

Grønningv.n 37 A, 4950 Risør - Tlf: 37 14 39 14 - Faks: 37 14 39 15

post@elektro-skagerrak.no - www.elektro-skagerrak.no

- Elektroinstallasjoner
- Skipselektro
- Maritim elektronikk
- Telefoner - Datanettverk
- Alarmer - TV-overvåking
- Varmepumper

Bolig, skip, industri. Installasjoner og service.
Autorisert elektroinstallatør. Autorisert teleinstallatør.

FASTE, LAVE PRISER
- og Norges tøffeste garantier!

Kragstgt.124 - 4950 Risør
Tlf. 37 15 03 27 - Faks: 37 15 24 91

KIWI **FAST mini pris**
KJØP KJAPT, KJØP TRYGT, KJØP BILLIG

Vi sponser kulturprosjektet Risør II

SPAREBANKEN SØR

Risør tlf. 37 14 76 00

Brokelandsheia tlf. 37 15 35 50

www.sor.no

Gaven til den som har alt!

**Den spennende historien om
redningsskøyta R/S Risør II.**

**NÅ KUN KR. 150,-
bestill på post@risor2.no**

RISØR

TREBÅTBYGGERI A/S

Tlf (+47) 37 15 02 66

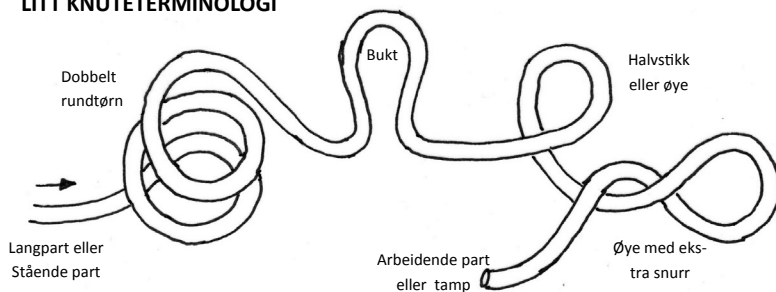
Faks (+47) 37 15 09 22

risor.trebaat@woodenboat.net

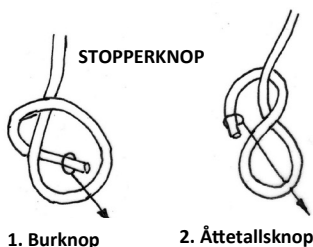
ET LITE KNUTEKURS

Karl Wilhelm Nilsen

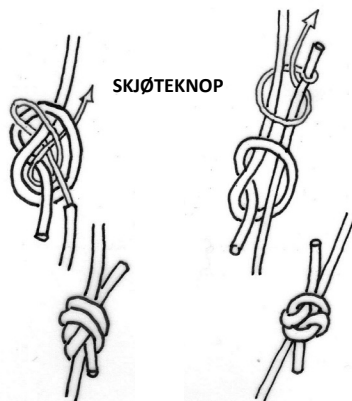
LITT KNUTETERMINOLOGI

NOEN VIKTGE KNUTER

Stopperknop brukes til å hindre tampen på tauet i å smette gjennom et hull f.eks. i en plank. Tauet tres gjennom hullet og stopperknopen slås på den andre siden.

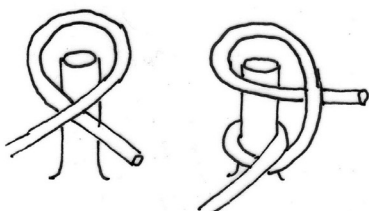

3. Vannknop

4. Fiskerstikk eller kjærlighetsstikk

Felles for disse er at de er meget sikre, men vanskelige å få opp.

FORTØYNINGSSTIKK

5. Dobbelt halvstikk på påle

6. Dobbelt halvstikk i ring

7. VARIANTER AV HALVSTIKK I RING

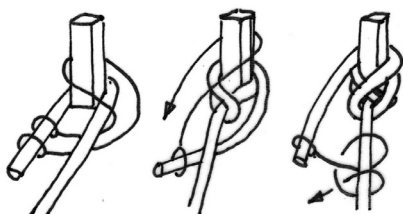
7a. Halvstikk med sikringsstikk er en grei måte å fortøye en liten båt på.

7b. Halvstikk med slipp er rask å løsne, men noe usikkert.

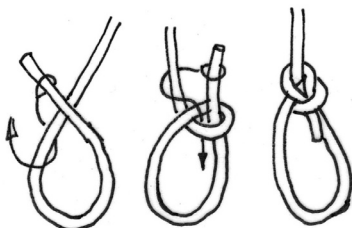
7c. Skal du fortøye en båt i ring, bruk da helst et dobbelt rundtørn i ringen før du slår det doble halvstikket på egen part.

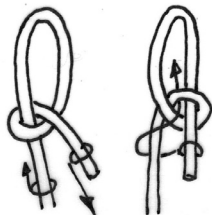
8. BAKHÅNDSTIKK

Bakhåndstikket er det beste for å fortøye litt større og tyngre båter, særlig til firkantede pullerter der halvstikket kan låse seg. Ta et ekstra rundtørn rundt pålen før du slår bakhåndstikket (ikke tegnet).

9. VARIANTER AV PÅLESTIKK

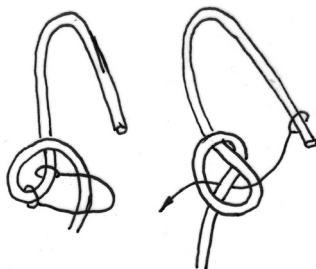

9a. Med bukta mot deg. Det tar litt trening å få det inn i fingrene.

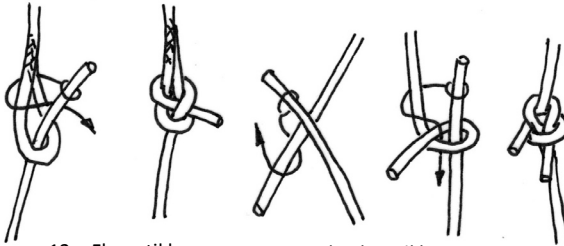
9b. Med bukta fra deg.

Pålestikket er det beste og enkleste allbruksstikket vi har. Det er enkelt å slå, lett å få opp, sterkt, og det svekker ikke tauet noe særlig. Lær å slå det etter sjømannsmetoden vist her. Den metoden brukes også til å slå skotstikk.

9c. Denne metoden ble brukt for å fortøye store seilskip med hamp- eller manilatrosser. Halegatta på skipene var for små til å få et ferdig spleiset øye gjennom. Derfor ble denne figuren lgt flatt på kaia over fortøyningspålen, og når de halte med vinsjen om bord, vrente knopen seg til et pålestikk. Prøv det selv, det er et fint knutetriks.

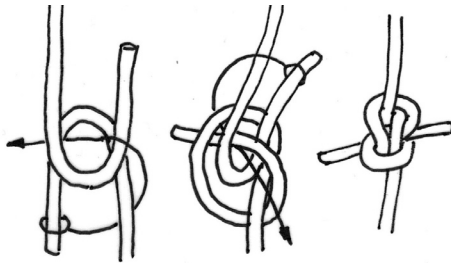
12. FLAGGSTIKK OG SKOTSTIKK

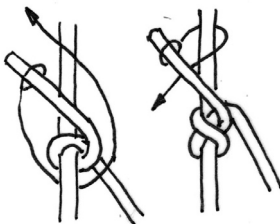
12a. Flaggstikk

12b. Skotstikk

Forskjellen på flaggstikk og skotstikk (skjøtestikk) er at flaggstikket slås i fast øye, mens skotstikket slås på åpne tapper. De er utmerkede skjøtestikk, og kan slås i forskjellige varianter. Grunnvariantene vist her. Skotstikket slås som pålestikk etter sjømannsmetoden. De er lette

14. Zeppeliner. En utmerket skjøteknop. Blant de sterkeste, og spesielt lett å løse. Noe fomlete å slå.

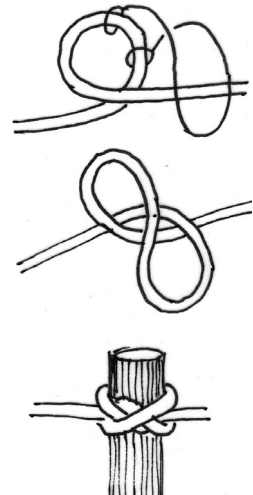
15. Rullestikk, Skipperstikk, Stopperstikk.

Kjært barn har mange navn. Denne holder godt i samme retning som tauet eller rundstokken du fester den i. Ble brukt til å stoppe trosser når de skulle tas fra vinsjen over på pullerten.

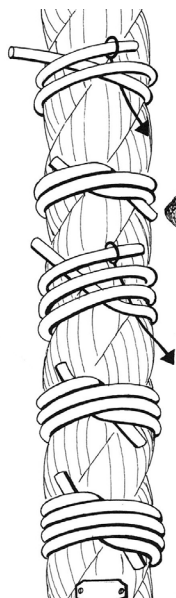
ADVARSEL!

13. Råbandsknop. Denne knopen har fått navnet Båtsmannsknop på Sørlandet. Den har tatt livet av flere sjøfolk enn noen annen knop og **må ikke brukes til å skjøte to tauender med.** Utmerket som pakkestikk.

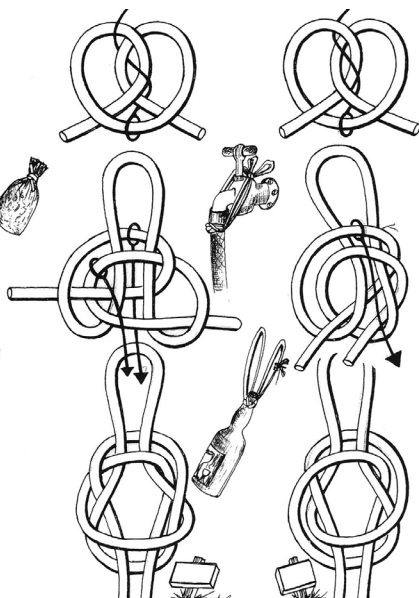

16. Kvelestikk.

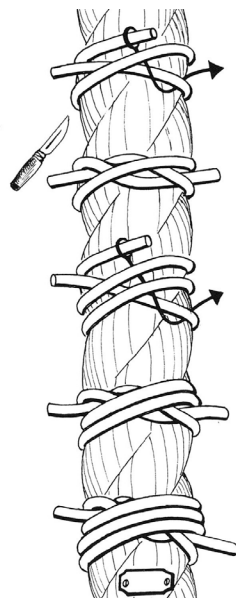
Utmerket som hurtigtakling, eller for å holde flere garn eller tråder sammen. Meget vanskelig å løse. Ikke slå den rundt halsen på noen uten at du har kniv!

17. Bendslingsstikk

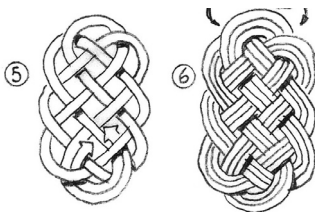
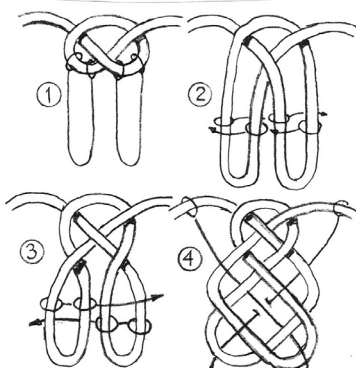
18. To metoder for Krukkestikk

19. Kvelestikk på en annen måte

17. Bendslingsstikket er utmerket til det samme bruk som kvelestikket, men også her gjelder regelen om å ikke slå det rundt halsen eller armen el.l. på noen. Det låser seg fullstendig og trenger kniv for å åpnes.

18. Krukkestikket er også et fint bendslingsstikk, og her er noen bruksområder antydnet. To måter er vist.

20. Oseanmatte.

Som en bonus i denne omgang får dere en Oseanmatte eller forlengelsesmatte. Den er meget enkel å legge, og er svært dekorativ. Bruk 10mm kunsthamp og doble 7 ganger (ikke tre som her. Det krever litt arbeid å få den symmetrisk. Mer om matter neste gang.

Risør tannlegesenter

Strandgt. 15 - 4950 Risør

Tannlegene

Sverre Aukland tlf. 37 15 09 81

Ellen Christine Vigen tlf. 37 15 06 20

Erik Nilsen tlf. 37 15 51 71

Stein Brox Nilsen tlf. 37 15 06 20

ANITA JUL-LARSEN
STRANDGT. 1 - TLF- 37153362

Restauranthus
Strandgata 23
tlf. 3715 0777

Mademoiselle

Kragsgt.22 A - tlf. 3715 0693

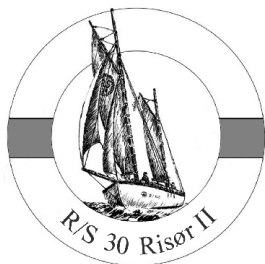
mademoiselle@online.no

OFF. GODKJENT
Tlf. 37 15 02 54 - 4950 Risør

**Ønsker du å bestille tur med Risør II,
eller kan du tenke deg å bli med på
noen av sesongens turer?**

Ta kontakt: post@risor2.no

Onsdagstreffet

Onsdagstreffene fortsetter på Kastelet. Så hvis du vil komme og ha en sosial kveld med andre medlemmer kan du komme på Kastelet kl. 18, den første og tredje onsdagen i hver måned. For møtedatoer: sjekk www.risor2.no

Vel møtt!

Støtt Risør II gjennom Grasrotandelen
Det fullstendige navnet vi er registrert på er:
venneforeningen Risør II

Takk for din støtte og tips gjerne andre om å gjøre det samme!

**risør
fiske-
mottak** 85

Fiskebutikken ved kaien er her!

**DELIKATESSEBUTIKK
SERVERING MED ALLE
RETTIGHETER
ENGROS
CATERING
TLF. 37 15 23 50**

Tlf. 37 15 09 11 - faks 37 15 00 05

R I S Ø R KUNST KULTUR TREHUS

Alle vet at Sørlandet og Risør er
sommer, sol, hvite hus og
glatte svaberg.

Men dagens Risør er mye mer. Målbevisst satsing på kunst, kunsthåndverk og design gir byen et enestående miljø for kunstopplevelse og kunstnerisk virksomhet - og ikke minst for etablering og næringsvirksomhet.

Trivsel og miljø sammen med godt utbygd infrastruktur, kompetent arbeidskraft og spesielt gunstige virkemidler, gjør det utfordrende og gunstig for næringslivet å satse i Risør.

Vil du gjennom næringsutvikling være med å
utvikle Risør videre,

Per K. Lunden
ordfører

Kamilla Solheim
næringsssjef

Tlf. 37 14 96 00

Lindstøl;libris

Kragsgt. 10 4950 Risør
Tlf. 37150755 lindstol@libris.no
www.libris.no

**HER HAR VI DET GØY - EN
MASSE KLÆR TIL GÆRNE
JENTER I ALLE ALDRE!**

INTERSPORT RISØR

TORVET 3, 4950 RISØR

Risør Guldsmedforretning

Kragsgate 6
4950 Risør

Tlf. 3715 1484

Kom til Risør og til Det Lille Hotel!

Bo som en innfødt i verdens fineste lille by!

Kontakt oss for et godt tilbud:

Tlf. 37 15 14 95

E-post: info@detlillehotel.no

REDNINGSVESTER - FLYTEVESTER

POSTBOKS 68 - 4951 RISØR

TLF: 37 15 04 44

FAKS: 37 15 24 01

Gla'mandag -5%

på alle dagligvarer du handler hos oss hver mandag.

www.joker.no

Jernvarer - Malervarer - Kjøkkenutstyr

J. Torgersen

Tlf. 37 15 02 31 - Faks: 40 77 66 55

**SALG - SERVICE - OPPLAG
Holmen**

Alt du trenger til båtturen

Tlf. 37 14 39 50
www.sjosenderet-risor.no

Statoil Service Risør

Storkiosk · Hamburger · Pizza

Åpent til 23 - Tlf. 37 15 10 90

RISØR FYSIKALSKE INSTITUTT

KOM I FORM TIL SEILSESONGEN

Tren i hyggelige omgivelser i Trekta

www.risorfysikalske.no

JERNIA Knudsen

Risør

Tlf.: 37 15 02 88

Faks: 37 15 12 45

Ditt spisested i vannkanten

Strandgaten 2

Paulsen & Sønn a/s

tlf 37 15 05 20

aut. rørleggerforretning
man - fre 8-16, lør 10 - 13

RISØR SKO AS

Tlf. 3715 1640

risorsko.no

Nye seil til Risør II

Det er ikke alle 100 åringer forunt å få flunkende ny «garderobe» slik Risør II gjør i disse dager. En skreddersydd sådan, ikke noe hyllevarer til denne dama. Som dere skjønner dreier det seg om Risør II sine nye seil som er under produksjon hos TEG seil og seilmaker Thor-Erik Gustavsen i Skien. De hundre runde ble feiret i 2014, men skreddersøm er en lang prosess når alt skal være perfekt. Litt utpå våren er seilene klare for å gi krefter og ynde en aldrende dame verdig. Som dere husker ble seilene gitt i gave fra Sparebanken Sør, og med noen kroner fra egen kasse ligger mulighetene klare for å velge det beste.

Undertegnede følger prosessen fra anbudsinnbydelse og til de siste justeringer er foretatt etter vårens testseilaser. Dette gjøres for å dokumentere gjennom fire artikler i bladet Kysten, prosessen ved seilkjøp til «one off» båter Håpet er å inspirere og motivere seilere til å ta de riktige valgene ved seilkjøp. To artikler er allerede utkommet i bladet Kysten, nr. 1 og 2 for 2015, og de to siste artiklene kommer i nr. 3 og 4. De fleste av Risør II Nytt sine leserne er medlemmer av foreningen Kysten og får bladet, så følg med. Her i Risør II Nytt tar vi det i 2 korte og mer personlige deler, hvorav den siste kommer i neste utgave.

Når TEG seil slipper oss inn på seilloftet og deler kunnskap og erfaringer på denne måten er det ganske unikt. Et hvert håndverksfag har tradisjonelt sine yrkeshemmeligheter som de av konkurransehensyn holder godt på, men for Risør II sto seilloftets dør på gløtt. Heldig er alle vi som er venner av skøyta!

La oss kikke litt på prosessen. Seilene var noe slitt og nye ville vært ønsket i løpet av et par år. Punkt én er å få en oversikt over økonomien. Risør II hadde pengene på plass ved hjelp av gave og sunn økonomi. Nye seil koster mange penger og her skulle vi ha 5 seil, men la oss tenke slik at her kjøper vi drivstoff for de neste 15 årene, i en smell. Prøv tankeeksperimentet hva tilsvarende for bilen hadde kostet. Neste punkt er gjennomgang av de gamle seilenes fasong og utforming og om vi ønsker forandringer, Dette er en jobb som krever erfaring og kunnskap og heldig er Risør II som har Jeppe som nabo og hjelper. Jeppe er landets beste, kort og godt, når et gjelder seilskøyter, enten det er skrog, rigg eller seilas. Jeppe og skipper Dag brukte god tid på å gå gjennom justeringer og ønsker før de kom frem til et forslag. Dette ble så sendt ut på anbud og flere seilmakere var svært ivrig etter å få sy seil til skøyta. Det ble noen runder frem og tilbake mellom seilloftene hvor justering av utførelse, detaljer, service og pris ble drøftet. TEG seil i Skien dro seieren knepent i land. Loftet leverte også de forrige seilene til Risør II.

Eter avtale var inngått tok Jeppe jobben med å foreta de siste justeringer og vurderinger i samarbeid med seilmaker Thor-Erik. Ingen av disse tar lett på jobben, så her gikk det «noen timer» før det meste var spikret og klart til produksjon. Valget falt på en kremfarget Clipper canvas duk. Den er myk å håndtere, ser ut som ekte bomullsseil lik originalen, og er «lydløs» i forhold til moderne seil ved blafring. Mesan og toppseil sys i tykkelse 420 gram pr. kvm. Klyver i 520 gram. Storseil og fokk i 580 gram pr. kvm. Totalpris ca. kr 220000,-

En grå og mørk januardag tok jeg leia merket E-18 til Skien. Toyota 'n slingra bortover i snøslapset som en trawler hekk i lei medsjø. Det var oppstart på seilsynging og jeg gledet meg vilt til å få være med. Det var mange år siden siste besøk på et seilloft. TEG seil holder til en kabellengde (ja hvor langt er det egentlig – nå for tiden) fra Skien sentrum, tvers over elva fra Union bruk og Ibsen teater. Bygningen er en flott gammel teglsteinsbygning beliggende 2 meter fra elva. Den hadde allerede noen år på nakken når Risør II ble bygget, men da som ovnslager for Ulefoss jernstøperi. Dette var en perfekt ramme for seil til en meget sprek hundreåring.

I mine litt romantiske drømmer om seilloft, også inspirert av loftets utside, så jeg for meg gamle menn sittende i mørket på sine seimakerkrakker hvor lyden av trå gjennom seilduk kunne høres som svakt sus. Slik var det ikke. Loftet er topp moderne. Her er verken parafinlamper eller vedovner lengere, men moderne lys og varme. Det var som å trede inn i selve sommeren. Her er stereo eller vel så det – anlegg. Symaskiner som raser av sted med mangfoldige meter i minuttet. Blinkende dataskjermer og et 10 meter langt datastyrt helautomatisk tegne- og kuttebord. Dette moderne sett i rammen av husets rustikke indre gir en godfølelsen. Solid, moderne, effektivt. Etter innledende runder med hilsninger og takk for sist, som regel fra trebåtfestivaler, ble jeg geleidet in i tegneprogrammet fra ProSeil sin flimrende verden. Her ble det matet inn mengder med data, basert på seilmakerens kunnskaper og mangeårige erfaring. Det var vektorer, høyder, lengder, seiltype, duktype, bruksområde osv. i lange baner som skulle legges inn før maskinen kom opp med et forslag. Seilet vistes i 3D på skjermen og en kunne beskue det fra alle kanter og vinkler.

Etter en lengre prosess med finjusteringer var det tid for kutting av duker. Duk i rett tykkelse og farge rulles ut på tegne/kuttebordet. 8500 små hull med vakum holder duken fast. Maskinen glir frem og tilbake langs det 10 meter lange bordet i et tempo og med en nøyaktighet en knapt kan forstå. Maskinen «multitasker» og mens kutting pågår tegnes det sømmer, reveplasseringer, eller hvor en bretter og syr likene. Like viktig setter den overrett merker og nummererer slik at de forskjellige dukene i seilet blir sydd rett sammen i forhold til hverandre.

Neste prosess er å teipe sømmene. TEG seil teiper alle sømmer før sying. Dagens teiper verken gulner eller mugner og bidrar til ekstra stryke. Den sitter godt selv på slike myke og lodne duker som Risør II skal ha. Nå følger mange timer med maskinsyng, «kilometervis med sømmer, en får gledes over symaskinens oppfinnelse.

I neste del ser vi på håndsøm av detaljer. Risør II sine seil skal se ut som for 100 år siden, men inneha dagens kvaliteter. En skikkelig utfordring som nok innebærer noen kompromisser. Vi følger med på hvordan det løses. Til slutt blir det testseilas og eventuelle justeringer på seil eller rigg.

For dere som vil ha alle detaljer, og de er mange og nyttige, er det bare å gå inn i bladet Kysten nr. 1 - 2015 og 4 nummer fremover. Når neste Risør II Nytt leses og del 2 av denne artikkelen kommer, håper jeg riktig mange, ja alle – med venner, har unnet seg en tur med 100 åringen og dens nye seil i sommer.

God tur, hilsen John A Andersen

De gamle seilene tas ned for siste gang!

Alle foto: Jørgen Rasmussen

VÅR LEVERANDØR AV MALING, LAKK OG BUNNSTOFF

www.jotun.no